

МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕБАТІВ У ПАРЛАМЕНТСЬКОМУ ДИСКУРСІ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ І США

Парламентські дебати Великої Британії і США як різновид політичного дискурсу відбуваються під час засідань спеціальних комітетів із метою розв'язання певної суспільно-політичної проблеми і включають п'ять етапів: привітання, опитування свідків, обговорення (дебатування) поправок до законопроекту, голосування і завершення. Основними учасниками парламентських дебатів є Голова засідання, Парламентарі/Конгресмени та Свідки, кожен із яких послуговується певним набором комунікативних стратегій і тактик для досягнення своїх комунікативних цілей.

Застосування комплексної методики загальнонаукових і лінгвістичних методів (метод дискурс-аналізу, прагматичний аналіз, зіставний аналіз, метод моделювання і кількісний аналіз) є необхідним кроком для дослідження стратегічно-тактичного арсеналу учасників дебатів у парламентському дискурсі Великої Британії і США [4].

Реалізація комплексної методики обраних нами методів відбувається на трьох етапах аналізу. На першому етапі здійснено 1) аналіз основних понять, релевантних для формування теоретичних засад дослідження парламентського дискурсу як специфічної форми політичної комунікації. Застосування дискурс-аналізу на цьому етапі дослідження передбачає вияв суб'єктивного чинника в живому спілкуванні особистостей, результатом якого є дискурси. Метою цього методу є виявлення ролі різноманітних соціальних, психічних, духовних, культурних та інших чинників, які впливають на інтеракцію особистостей та створення ними різного типу дискурсів. 2) систематизовано фактичний матеріал. Виокремлено дискурсивні фрагменти, які було отримано методом суцільної вибірки зі стенографічних протоколів засідань комітетів «Освіта», «Поштова служба», «Соціальні виплати» Парламенту Великої Британії і комітетів «Освіта», «Малий бізнес», «Природні ресурси» Конгресу США, опублікованих в інтернеті на офіційних сайтах <http://www.parliament.uk> та <https://www.house.gov>.

У дискурсивних фрагментах було виокремлено учасників комунікативної події, які є відправниками й отримувачами інформації: Голова засідання – Парламентар/Конгресмен – Свідок; визначено кількість комунікативних ходів кожного і форму комунікативних подій – діалог, полілог, ускладнений полілог.

На другому етапі дослідження було здійснено прагматичний аналіз для визначення стратегічно-тактичного арсеналу для кожного учасника комунікативної події, щоб виявити специфіку використання мовних засобів у конкретних комунікативних ситуаціях. Було виявлено стратегії і тактики в арсеналі кожного учасника парламентських дебатів у всіх стенографічних протоколах засідань комітетів Парламенту Великої Британії і Конгресу США. Реалізацію тактик мовними засобами проаналізовано на лексичному, граматичному і стилістичному рівнях.

Кількісний аналіз застосовано для забезпечення достовірності отриманих результатів, визначення кількісного співвідношення тактик кожного учасника

парламентської взаємодії, виявлення національної специфіки комунікативної поведінки учасників парламентського дискурсу, а саме комунікативних універсалій та розбіжностей на процедурному (протокольному) рівні.

Метод моделювання комунікації етапу опитування свідків у парламентських дебатах було застосовано, щоб виявити національну специфіку комунікативної поведінки учасників парламентських дебатів змістовому рівні. Змістово-тематичний аналіз засвідчує акцентування уваги на наявні в суспільстві проблеми, що демонструє модель комунікації на етапі опитування свідків в однойменному комітеті «Освіта» у Парламенті Великої Британії та Конгресі США.

На третьому етапі застосовано зіставний аналіз, щоб виявити спільне та відмінне у моделі комунікації на етапі опитування свідків, в арсеналі стратегій, тактик і засобів їх реалізації кожного з учасників парламентського дискурсу Великої Британії і США [1; 2; 3].

Отже, запропонована методика є алгоритмом проведення цілеспрямованих дій для системного вивчення стратегій і тактик парламентського дискурсу Великої Британії і США.

ЛІТЕРАТУРА

1. Басюк Л. М. Стратегії і тактики Спікера як адресанта і адресата в дискурсі дебатів у Парламенті Великобританії та Конгресі США. *Актуальні питання іноземної філології* : наук. журн. / [редкол.: І. П. Біскуб (гол. ред.) та ін.]. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. №1. С. 13–18.
2. Басюк Л. М. Стратегії і тактики Свідків Парламенту Великої Британії та Конгресу США (порівняльний аспект). *Актуальні питання іноземної філології*: наук. журн. / [редкол.: І. П. Біскуб (гол. ред.) та ін.]. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2018. № 8. С. 16–22.
3. Басюк Л. М. Стратегії і тактики Парламентаря Великої Британії та Конгресмена США (порівняльний аспект). *Science and Education a New Dimension. Philology*, VI(47), Issue: 160. P. 11–14. Budapest, 2018.
4. Басюк Л. М. Дебати в парламентському дискурсі Великої Британії і США: лінгвопрагматичний аспект: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2019. 20 с.